

Müstəqilliyi qoruyub saxlamaq onu qazanmaqdan daha çətindir. Azərbaycan xalqı 1990-ci illərin əvvəllərində yenicə bərpa etdiyi müstəqilliyini itirmək təhlükəsi ilə üz-üzə qaldı. Lakin xalqımız bu ağır günlərdə qətiyyətli iradə nümayış etdirərək öz taleyinə sahib çıxmış bacarıdı.

Ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin etmiş bütöv Azərbaycan Qalib və Zəfər qazanmış bir dövlət olaraq müstəqilliyinin bərpə edilməsinin 34-cü ildönümünü qeyd edir. 34 il əvvəl tarixin bu günündə Azərbaycan Respublikası Ali Soveti Dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Aktini qəbul etdi. Oktyabrın 8-də işə başlayan növbədən kənar sessiya məsələni 4 gün müzakirə etse de, qərar verməyi bir həftə sonraya saxladı. Nehayət, 1991-ci il oktyabrın 18-də Ali Sovetin sessiyasında tarixi sənəd qəbul edildi. 18 Oktyabr Azərbaycanın Dövlət Müstəqilliyi Günü xalqımızın tarixinə həkk olundu. Azərbaycan xalqı ötən əsrin əvvəlində müstəqil respublika qurmuş, 1991-ci ildə isə Azərbaycan Respublikası Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi kimi öz müstəqilliyini bərpə etmişdir. Beləliklə, 1918-ci ilde İstiqlal Bəyannaməsinin qəbul olunduğu 28 may Azərbaycan Respublikasında müstəqillik günü, 1991-ci ilde "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında" Konstitusiya Aktının qəbul olunduğu 18 oktyabr isə müstəqilliyin bərpası günü kimi qeyd olunur. 15 oktyabr 2021-ci il tarixində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş Müstəqillik Günü haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən, Oktyabrın 18-i Müstəqilliyyin Bərpası Günü kimi ölkəmizdə qeyd olunur.

”ÖLKƏMİZİN MÜSTƏQİL DAXİLİ VƏ XARİCİ SİYASƏT STRATEGIYASININ TƏMƏL PRİNSİPLƏRİ MÜƏYYƏN OLUNDU”

Müstəqilliyyinin ilk illərində özünün ağır günlərini yaşıyan Azərbaycan xalqı qətiyyətlilərə nümayiş etdirərək gələcək taleyinə sahib çıxmayı bacardı. 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə Azərbaycanda ikinci dəfə həkimiyətə qayidian Ulu Öndər Heydər Əliyev ölkəmizin müstəqilliyyini əbədi və dönməz etdi. "Azərbaycan Respublikasının Dövlət müstəqilliyi əlde etməsi tarixi hadisədir, bizim böyük bayramımızdır", - deyə Ulu Öndər Heydər Əliyev bildirmişdir. Dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Aktı 1991-ci il oktyabrın 18-də qəbul edilsə də, əslində, Azərbaycan özünün əsl müstəqilliyyinin bərpasına Ümummilli Lider Heydər Əliyevin həkimiyətə qayıdışından sonra nail ola bildi. Məhz Ümummilli Liderin zəngin siyasi təcrübəsi, yüksək idarəcilik bacarığı, Vətənə olan tükənməz sevgisi Azərbaycanın dövlət müstəqilliyyini təhlükədən qurtardı. Ulu Öndər ölkədə xaos və anarxiyanı, cəmiyyətdə hökm süren iqtisadi, siyasi və mənəvi psixoloji gərginliyi aradan qaldırdı. Müstəqil Azərbaycan Respublikası möhkəm əsaslar üzərində yeni inkişaf xəttini tutdu. Azərbaycanı müsəlmanlı Şərqində ilk demokratik respublika olan Xalq Cumhuriyyətinin varisi elan edən Ümummilli Lider Heydər Əliyev müstəqilliyi qorumaq onu əlde etməkdən qat-qat çətindir mənətiqin ilə nəhəng dövlət quruculuğu işlərinə başladı.

XX. əsrin 80-ci illərinin sonunda başlanan tarixi-siyasi proseslərdə Azərbaycan xalqının istiqlalı bağlılığı, müstəqil dövlətçiliyə malik olmaq arzusu, özünü açıq-aydın bürüze verdi. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi yolunda mücadiləsi, faktiki olaraq, 1988-ci ilin xalq hərəkatı ilə başlansa da, bu istiqamətdə həllədici proseslər 1990-1991-ci illərdə cərəyan etdi. Müstəqilliyinin ilk illərində ölkəmiz xeyli çətinliklərlə üzləşdi. 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışı ölkəmizin tarixində həllədici məqam oldu. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birində bildirdiyi kimi, „Azərbaycan tarixinin bu ağır dönməndə Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə hakimiyyətə qayıdı: "Yalnız bundan sonra müstəqilliyin yenidən itirilməsi təhlükəsinin qarşısı alındı. Qısa müd-

Bütövlüyüni və suverenliyini bərpa etmiş müstəqil Azərbaycan!

Prezident İlham Əliyev: "Biz artıq bütün dünyaya sübut etmişik ki, müstəqil həyat yaşaya bilərik, uğurla yaşaya bilərik"

dətdə ölkəmizin müstəqil daxili və xarici siyasi sət strategiyasının təməl prinsipləri müəyyənləşdirildi, ictimai-siyasi sabitlik, dövlət intizamının təmin edildi, demokratik islahatların həyataya keçirilməsinə və ordu quruculuğu prosesinin başlanıldı. Azərbaycan gələcək talyeyi baxımdan həllədici rola malik "Əşrin müqaviləsi"ndə iştirakı ilə dövranın enerji xərəfesində xüsusi mövqə qazandı, global iqtisadi mühitdə inqərasiya proseslərinə qoşularaq gələcək müvəffəqiyətlərinə yol açan cəsarətli addımlar atdı".

CƏMİYYƏTDƏ HÖKM SÜRƏN İQTİSADI-SİYASI VƏ MƏNƏVİ-PSİXOLOJİ GƏRGİNLİK ARADAN QALDIBİLDİ

Tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxili olan 1993-cü il iyunun 15-də Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan Respublikası Milli Məclisine Sədr seçilmesi ölkəmizin siyasi tarixində keyfiyyətə yeni bir mərhələnin başlangıcı oldu. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan tarixinin şanlı qırur sehifəsinə çevrildi. 1993-cü il oktyabrın 3-də ümumxalcdə səsverməsi nəticəsində, Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Məhz Ümummilli Liderin zəngin siyasi tacrübəsi, yüksək idarəcilik bacarığı Vətənə olan tükənməz sevgisi Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini təhlükədən qurtardı. Ulu Öndər ölkədə хаos və anarxiyanı, cəmiyyətdə hökm sürən iqtisadi-siyasi və mənəvi-psixoloji gərginliyi aradan qaldırdı. Müstəqil Azərbaycan Respublikası möhkəm əsasları üzərində yeni inkişaf xəttini tutdu. Böyük zəka və iradə sahibi olan Ümummilli Lider Heydər Əliyev qısa zaman kəsiyində, müharibə bölgəsində atəşkəsə, ölkədə möhkəm və dönməz sabitlik yaradılmasına, qeyri-qanun silahlı dəstələrin ləğvini, ümummillilər böhranına son qoyaraq, demokratik islahatlar yoluna keç

çirilməsinə nail oldu. Azərbaycan xalqının Ulu Önderin azerbaycançılıq ideyası ətrafında daha six birleşməsi ile müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyi daha da möhkəmləndi. 1995-ci il 12 noyabrda müstəqil Azərbaycanın Konstitusiyası referendum yolu ile qəbul edildi. Bundan sonra sistemli şəkilde aparılan demokratik islahatlar sayəsində, ölkədə bazar iqtisadiyyatı münasibətləri bərqərar edildi.

**”AZƏRBAYCAN
MƏQSƏDLƏRİNƏ DOĞRU
DAİM İNAMLA İRƏLİLƏMİŞ,
ÖZ HƏDƏFLƏRİNĐƏN
YAYINMAMISDIR”**

Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəllifi oldu
ğu 1994-cü ilin 20 sentyabrında nəhəng nef
müzəqaviləsi - "Əsrin Müqaviləsi" imzalandı.

Bununla da, Azərbaycan, ilk dəfə olaraq, öz sərvətlərinin sahibi kimi çıxış etdi. Dünyanın ən aparıcı dövlətlərinin ən qabaqcıl şirkətlərinin bu kontraktda iştirakı isə, ölkəmizin regionda əhəmiyyətini və nüfuzunu artırdı. Azərbaycan iri regional layihələrdə, Avropanın və bütövlükdə, dünya enerji təhlükəsizliyi sistemini qoşuldu. Bu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin beynəlxalq nüfuzuna olan hörmətdən, Azərbaycanda sabit vəziyyətin və əlverişli investisiya mühitinin yaranacağına olan inamdan yaranmışdı. "1993-2003-cü illərdə dövlətçiliyimizin çox möhkəm əsasları qoyuldu. Bu illəri sabitlik və inkişaf illəri kimi xarakterizə etmək olar. Əsas məsələ odur ki, bu siyaset davam etdirilməli idi. Azərbaycan xalqı 2003-cü ildə bir daha müdriklik göstərərək, məhz Ulu Önderin şəxsiyyətinə olan hörməti ifade edərək Heydər Əliyev siyasetinə səs verdi" - deyə Prezident bildirib.

Bu gün Azerbaycan yeni bir inkişaf mərhələsinədir. Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qorunub-saxlanılan müstəqilliyimiz bugün Azerbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha da möhkəmləndirilir və Onun əbədiliyi təmin edilir. Bütün bunlar, bir daha deməyə əsas verir ki, Azerbaycanın müstəqilliyi əbədir. Ölkəmizdə uğurla inkişaf etdirilən neft strategiyası, neftlə bağlı əldə olunan nailiyyətlərimiz, bilavasitə Ulu Öndər Heydər Əliyev qətiyyətinin nəticəsidir və bugün Onun kursunun layiqli davamçısı Cənab İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir. Azerbaycanda enerji sektorunda böyük nailiyyətlər əlde edilmişdir. Azerbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıkışlarının birində vurğuladığı kimi, "Ölkəmiz bu gün nəhəng regional və qlobal layihələrin təşəbbüskarı və feal iştirakçısıdır. Azerbaycan özünün milli maraqlarını əsasında müstəqil xarici siyaset yürüdür və dünya miqyasında etibarlı tərəfdəş kimi tanınır... Torpaqlarının iyirmi faizinin 30 ilə yaxın işğal altında qalmasına, bir milyondan artıq qəçqin və məcburi köçkününün olmasına baxmayaraq, Azerbaycan məqsədlərinə doğru daim inamla irəliləmiş, öz hədəflərindən yayınmamışdır."

"AZƏRBAYCAN DÜNYA MİQYASINDA BÖYÜK RƏĞBƏTƏ MALİK OLAN BİF ÖLKƏDİR"

Dövlət başçısının dünya səviyyəsində həyata keçirdiyi balanslaşdırılmış xarici siyaseti Azərbaycanı inkişaf etmiş demokratik ölkələr sırasına çıxarıb. Demokratik və müstəqil dövlət kimi kimi tanınan Azərbaycan çağdaş dünyada, qloballaşma və integrasiya proseslərində, bütün beynəlxalq görüşlərdə və aparıldığı yüksək səviyyəli danışqlarda ölkə həqiqi qətərlərini dünyaya çatdırır, Azərbaycanın mənafelərini uğurla müdafiə edir. Ölkəmizdə aparılan müstəqil dövlət quruculuğu prosesində iqtisadi islahatların və inkişafın Azərbaycan modeli yaranıb. Bu model əsasında

uğurla həyata keçirilən və yeni çalarlarla zənginləşdirilən sosial-iqtisadi siyasetin neticələri Azərbaycanın həm də beynəlxalq imicinin və dövlət müstəqilliyinin daha da möhkəmləndirilməsinə gətirib çıxarıb. Həyata keçirilən çoxterəfli və balanslaşdırılmış xarici siyaset neticəsində, Azərbaycan regionun ən güclü və nüfuzlu dövlətinə çevrilib. Təkə onu demek kifayətdir ki, ölkəmizin iştirakı olmadan regionda heç bir strateji layihə reallaşdırılmışdır. Öləkə başçısı İlham Əliyev çıxışlarının birində qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan dünya miqyasında böyük rəğbətə malik olan bir ölkədir: "İkitərəfli əlaqələr inkişaf edir, biz dünyada daha çox dostlar qazanırıq. Üzv olduğumuz bütün təşkilatlarda bizim sözümüzün böyük çəkisi var".

Bu gün Azərbaycan öz milli maraqlarına xələl getirmədən bərabərhüquqlu və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq prinsipləri əsasında bütün xoşniyyətli tərəfdalar üçün nadir əməkdaşlıq məkanına çevrilib. Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrdə sefirlilikləri, beynəlxalq təşkilat yanında daimi nümayəndəlikləri, baş konsulluqları, təmsilcilik ofisiləri və fəxri konsulluqları fealiyyət göstərir. Respublikamızda isə dünya dövlətlərini sefirlilikləri, baş konsulluqları, fəxri konsulluqları və beynəlxalq təşkilatların nümayəndəliyi vardır. Dövlət başçısının vurğuladığı kimi, "Ölkəmizin xarici siyaseti uğurlu daxili siyasetimizin davamıdır. Müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsində, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında, ölkəmizin beynəlxalq birliyin fəal üzvüne çevrilməsində diplomatlarımızın, diplomatik xidmət orqanlarımızın müstəsna xidmətləri var".

"BU SONUNCU VƏSİYYƏT DƏ YERİNƏ YETİRİLDİ"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində, ölkə iqtisadiyyatının mühüm sahəsi olan qeyri-neft sektoru run inkişafında, eləcə də, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsində mühüm rol oynayan kənd təsərrüfatının dinamik və dəyaniqli inkişafının təmin edilməsi istiqamətində davamlı işlər görülür. Müasir dövrün qlobal çağırışlarına dəstək verən Azərbaycan dünya dövrlətləri və beynəlxalq təşkilatlarla uğurlu əməkdaşlıq imkanlarına malikdir. Müstəqil Azərbaycanın yürütdüyü siyaset ölkəmizin etibarlı və strateji tərəfdəş kimi nüfuzunu beynəlxalq aləmdə yüksəldib və dünya birliliyinin ayrılmaz hissəsinə çevirib. Bu gün, məhz uğurlu iqtisadi inkişaf strategiyasının nəticəsidir ki, Azərbaycan modeli dünyada tanınır və qəbul edilir.

Bütün bu və ya digər amillər 34 illik müstəqillik dövründə Azərbaycanın əldə etdiyi nailiyyətlər tarixi gerçeklikləridir. Bu gün müstəqillik tariximiz ən şərəflə, qururlu zamanı yaşayırıq. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə işğal altında olan torpaqlarımızı azad edərək tarix yazdıq. Əzəli torpaqlarımızın düşmən işğalından azad olunması üçün yol gəldik. Güclü Azərbaycan ordusu cəbhədə öz sözü nü deyərək, tariximizə Zəfer yazdı. "Xalq-iqtidár bir yumruq kimi birləşdi və cəmi 44 gün ərzində biz istədiyimizə nail olduq, tarixi ədaləti bərpa etdik, düşməni torpaqlarımızdan qovduq. 8 noyabr 2020-ci il hamımızın yadlarında əbədi qalacaq, o cümlədən mənim. O vaxt Ulu Öndərin məzarını ziyarət etdim, ondan sonra şəhidlərin qəbrini ziyarət etdim. Şəhidlər xiyabanında Azərbaycan xalqına Şuşa müjdəsini verdim. Ulu Öndərin məzarı önündə özümə dedim ki, bu vəsiyyət də, bu sonuncu vəsiyyət də yerinə yetirildi", - deyə Azərbaycan Prezidenti bildirmisdir.

Artıq işgaldan azad olunan ərazilərimizdə abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılıb. İllərdir yurd-yuva həsrəti ilə yaşayan insanlar öz yaşıdıqları yurd yerlərinə mərhələli olaraq döñürlər. Artıq Azərbaycan xalqı Zəfər qazandığımız tarixi qələbədən ötən illərdə bu bayramı tam fərqli olaraq, öz ərazi bütövlüyünü və suvereniliyini berpa etmiş qalib xalq kimi qeyd edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışlarının birinə bildirdiyi kimi, "Biz artıq bütün dünyaya sübut etmişik ki, müstəqil həyat vasaya bilarık, uğurla vasaya bilarık"

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI